

Melko yleistä kielitiedettä Turun yliopistossa

■ Ville Leppänen ja Aleksis Mäkilähde

Suomen Akatemian Tieteen tila 2012 -raportin kielitieteitä käsittelevässä osassa nostettiin esiin kysymyksiä liittyen yhtäältä yleisen kielitieteen asemaan ja toisaalta kieliaineiden väliseen yhteistyöhön. Raportissaan työryhmä huomauttaa, että kielispesifisen osaamisen lisäksi tarvitaan myös yleistä kielitieteellistä osaamista ja alojen välistä yhteistyötä.

Raportissa todetaan myös, että yleisen kielitieteen alan työpaikat ovat vähenemässä. Esimerkiksi Turun yliopistossa yleisen kielitieteen oppituoli lakkautettiin viranhaltijan jäätyä eläkkeelle vuoden 2012 alussa, jonka jälkeen laitostasolla oli pohdittava lakkautuksen vaikutuksia sekä kieliaineiden opetustarjontaan että yleiskielitieteellisen osaamisen jatkuvuuteen. Opintorakenneuudistuksen yhteydessä kieliaineiden keskinäistä yhteistyötä etenkin syventävissä opinnoissa päätettiin tiivistää huomattavasti järjestämällä oppiainerajat ylittäviä kursseja. Tämä ei kuitenkaan täysin kompensoi oppiaineen lakkautusta, koska esimerkiksi kielitypologiasta ei tällä hetkellä järjestetä kursseja.

Osallistuaksemme yleiskielitieteellisen keskustelun ylläpitämiseen paikallisella tasolla päätimme syksyllä 2013 alkaa järjestää aiheeseen liittyviä vapaamuotoisia esitelmä- ja keskustelutilaisuuksia otsikolla ”Melko yleistä kielitiedettä”. Otsikko heijastelee tavoitettamme ylläpitää keskustelua teoreettisista kysymyksistä sekä tuoda yhteen eri oppiaineiden tutkijoita ja opiskelijoita. Kuudessa tilaisuudessa on pohdittu muun muassa kielitieteen tarkoitusta, erilaisia metodologisia kysymyksiä, näkökulmia kielihistoriaan ja kielitypologiaan, oppiainehistoriaa, monitieteisyyttä, tutkielmien kirjoittamista sekä yleisen kielitieteen roolia yksittäiskielten tutkimuksessa. Laitoksemme nykyisen opetushenkilökun-

nan ja jatko-opiskelijoiden lisäksi tilaisuuksissa ovat esiintyneet yleisen kielitieteen edustajina professorit Esa Itkonen ja Raimo Anttila. Vierailtava puhuja filosofian tohtori Outi Vesakoski esitelmöi biologien ja kielitieteilijöiden yhteistyöstä. Mukana on ollut monipuolinen joukko kielitieteestä kiinnostuneita aina ensimmäisen vuoden perustutkinto-opiskelijoista emeritus- ja emeritaprofessoreihin. Turun yliopiston lisäksi kuuntelijoita on saapunut ainakin Helsingin yliopistosta, Åbo Akademiasta ja Oulun yliopistosta.

Toimintaa on tarkoitus jatkaa alkavana lukuvuonna osittain samojen, osittain uusien teemojen parissa. Tilaisuuksiin on vapaa pääsy. Tiedotamme tulevista tilaisuuksista vastedes aktiivisemmin myös muiden yliopistojen kieliaineille. Toivomme, että tällainen pienimuotoinen toiminta omalta osaltaan pitää yllä yleiskielitieteellistä keskustelua ja edesauttaa eri kieliaineiden tutkijoiden verkostoitumista paikallisten ja kansallisten tutkijaseminaarien ohessa. Tähänastiset osallistujamäärät ja vilkas keskustelu ovat osoittaneet, että kieliaineita yhdistävät ja niiden rajat ylittävät teemat koetaan kiinnostaviksi ja tärkeiksi.

Ville Leppänen on filosofian maisteri ja Turun yliopiston klassillisten kielten oppiaineen tohtorikoulutettava. Aleksis Mäkilähde on filosofian maisteri ja Turun yliopiston englannin kielen oppiaineen tohtorikoulutettava.

